

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทั้งยังเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามที่ยุทธศาสตร์ เพราะฉะนั้น กำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ นอกจากนี้การศึกษาคือชีวิตและชีวิตคือการศึกษา อันจะนำมาซึ่งความเจริญของงานแห่งตนในทุกๆ ด้าน ช่วยพัฒนาชีวิตคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและคุณธรรม บทบาทของการศึกษาจะแทรกซึมเข้าไปในกระบวนการถ่ายทอดค่านิยมและเจตคติ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และมาตรฐานการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอีกทางหนึ่งด้วย (ประกาศิต อานุกาญจน์ 2554, หน้า 123)

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge based society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based economy) ซึ่งมีผลให้การบริหารจัดการศึกษาไทยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน และความมุ่งมั่นตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ 2550, หน้า 98) การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน เพราะการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด คุณธรรมของบุคคล เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างภูมิปัญญาให้แก่บุคคล การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมีคุณธรรม สามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาตนเองและร่วมพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ 2551, หน้า 16)

ในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารทุกคนมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ แต่การที่จะทำให้องค์การมีความสำเร็จในเรื่องประสิทธิผลขององค์การได้นั้น องค์การต้องพึงปัจจัยสำคัญหลายอย่าง ซึ่งปัจจัยที่สำคัญยิ่งส่วนหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ ก็คือ บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การหรือผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติในหน่วยงานมากมายงาน ประสานงาน นิเทศ ติดตามและประเมินผลงาน ตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่และบทบาทสำคัญของผู้บริหารเพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์การจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับทักษะการเป็นผู้นำที่จะช่วยให้สามารถแสดงบทบาทและปฏิบัติหน้าที่หลักได้ดี นอกจากนี้ การนำองค์การไปสู่ความสำเร็จในเรื่องประสิทธิผลขององค์การ คนที่ทำงานในองค์การจะต้องมีความเชื่อแบบแผนค่านิยม ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมขององค์การ และวัฒนธรรมขององค์การเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการคัดเลือกบุคลากรที่มีแนวโน้มยอมรับวัฒนธรรมขององค์การ ทำให้บุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานและปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมขององค์การได้ง่ายกว่า ซึ่งถ้าหากองค์การใดมีวัฒนธรรมที่ดีแล้วจะส่งผลให้บรรยากาศขององค์การดีไปด้วย เพราะบรรยากาศขององค์การมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความรู้สึกของบุคลากรในองค์การ และเป็นแรงผลักดันให้บุคลากรมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของงานและนำไปสู่ความสำเร็จขององค์การได้เป็นอย่างดี และในยุคปัจจุบันการบริหารองค์การจำต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนขององค์การ เพราะผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถทำกิจกรรมทุกอย่างได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะก่อให้เกิดพลัง ดังนั้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การจึงขึ้นอยู่กับการรวมพลังดังกล่าวและในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาก็เช่นกันจำเป็นต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงและส่งเสริมการปฏิบัติงานในองค์การให้มีประสิทธิผลและมีความเข้มแข็งยั่งยืนต่อไป (ชยาธิศ กัญญา 2550, หน้า 2)

การบริหารโรงเรียนนั้นจะต้องอยู่ภายใต้กฎและข้อบังคับของสิทธิและความเสมอภาคของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ซึ่งระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพหรือผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิ และการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดย

ทัดเทียมกับบุคคลอื่น กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ประกอบกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มุ่งให้การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน นอกเหนือจากรัฐ และเอกชน และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้ เป็นไปตามกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษา เริ่มแรกของคนในชาติดังนั้นเพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพ มาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพ สูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2559

การบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้คนในสังคมมีความรู้ มีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ได้ใช้เป็นแนวทางและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการ บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างใหม่ ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ว่า การ บริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป มากขึ้นและดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัวและรวดเร็ว โดยเฉพาะ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระเบียบบริหารราชการ ทำให้สถานศึกษาสามารถจัดหารายได้ ผลประโยชน์และระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาได้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน สถานศึกษาก็ต้องมีการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกฎหมาย เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้แทนสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลรวมทั้งข้าราชการ ครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องใช้แนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้ เหมาะสมกับบริบท ของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, หน้า ค)

ประสิทธิผลของโรงเรียนเกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อม ในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ งบประมาณเพียงพอและมีทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้ อย่างดี ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัด

การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (พิมพรรณ สุริโย 2552, หน้า 27)

ภายในโรงเรียนยังมีขอบข่ายการบริหารงานที่เป็นนิติบุคคลซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550, หน้า 28 - 121) ออกเป็น 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญ ในการหาประสิทธิผลภายในโรงเรียนมีความเกี่ยวพันกันในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลตามการบริหารงานทั้ง 4 ด้านนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) หรือที่เรียกว่า 4 M's ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ มีปริมาณที่เพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการเพียงพอ ต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับความต้องการของแผนงานและโครงการและต้องมีระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545, หน้า 18) และ Mortimore (1988) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมี 12 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของหัวหน้าฝ่าย การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนการพัฒนาและการตัดสินใจความสามัคคีของคณะครู เน้นที่การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การบันทึกข้อมูลเพื่อการวางแผน และการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวิถีในโรงเรียน และมีบรรยากาศในทางบวก ส่วน Smith and Tomlinson (1990) กล่าวว่าปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จนั้นอาจจะประกอบด้วย ภาวะผู้นำและการบริหารการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู มีบรรยากาศของการยอมรับซึ่งกันและกัน (ครูกับครู นักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง) มีการสอนและมีข้อมูลย้อนกลับในทางบวกต่อนักเรียน

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยตระหนักและเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญในการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปัจจัย

ทางการบริหารและแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียน นำมาซึ่งความสำเร็จของโรงเรียนในการตอบสนองความต้องการของสังคมและดำรงอยู่ด้วยศักยภาพที่มั่นคง และสามารถปรับตัวได้เท่าทันสภาพการณ์ต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยกำหนดคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
6. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
7. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
8. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

9. ปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

10. ปัจจัยการบริหารมีอำนาจในการพยากรณ์ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 หรือไม่ อย่างไร

11. แนวทางในการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง
6. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

7. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน

8. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง

9. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

10. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

11. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สมมุติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่างกัน

4. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

5. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน

6. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน แตกต่างกัน

7. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
แตกต่างกัน

8. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน

9. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับมาก

10. ปัจจัยการบริหารมีอำนาจในการพยากรณ์ความมีประสิทธิภาพของ
โรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความสำคัญ ดังนี้

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
โรงเรียนตลอดจนได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหาร และประสิทธิภาพของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2. เป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปัจจัย
และประสิทธิภาพของโรงเรียน

3. ได้การพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,237 คน จากโรงเรียนทั้งสิ้น 45 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหาร 130 คน และเป็นครูผู้สอน 2,107 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 17 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 342 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน ครูผู้สอน จำนวน 315 คน

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 19 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 878 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 59 คน ครูผู้สอน 819 คน

1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 1,017 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 44 คน ครูผู้สอน 973 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 45 โรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 330 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวทางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง แยกเป็น

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 17 โรงเรียน

รวมทั้งสิ้นจำนวน 78 คน แยกได้ดังนี้

1.2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน

1.2.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 51 คน

1.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 23 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 19 โรงเรียน
รวมทั้งสิ้น 154 คนแยกได้ดังนี้

1.2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 59 คน

1.2.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 95 คน

1.2.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่
และใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2559
จำนวน 9 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 98 คน แยกได้ดังนี้

1.2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 44 คน

1.2.3.2 ครูผู้สอน จำนวน 54 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามขอบข่ายการ
บริหารงานโรงเรียนโดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยการบริหารจำนวน 9 ปัจจัย (เปรมชัย สโรบล. 2550 :
ศศกรไชยคำหาญ. 2550; พิมพร ไชยตา และคณะ. 2553; ไชยา ภาวะบุตร. 2555, 2559;
กรวิทย์ เกษบรรจง. 2556; โสภิต ม่วงทอง และคณะ. 2556; กรุณา ภู่มะลิและคณะ.
2557; เพ็ญฟ้า เรืองเวช และคณะ. 2558; จิรวัดณ์ วังกะ และคณะ. 2558; อนุรักษ์
อุปพงษ์. 2559; บดินทร์ นารถโคษา. 2559; ชัยเดช บุญรักษา. 2559; Mortimore. 1988,
อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์. 2555; Smith and Tomlinson. 1990, อ้างถึงใน วิโรจน์
สารรัตน์. 2555; Sergiovanni. 2001) ประกอบด้วย

2.1.1 นโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1.2 โครงสร้างขององค์การ

2.1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2.1.4 กระบวนการบริหาร

2.1.5 บุคลากร

2.1.6 งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร

2.1.7 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร

2.1.8 บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ

2.1.9 สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น

2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน (งามตา ธานีวรรณ. 2554; โสภิต ม่วงทองและคณะ. 2555; วิรัตน์ พงษ์มิตร. 2556; Kreitner. 1983; Holt and Hinds. 1994; Woods and Orlic. 1994; Rutter et al. 1994; Wendel. 2000; Sergiovanni. 2001; Calman. 2010) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 โครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา 4 ด้าน ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

2.2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

2.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

2.2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระประกอบด้วย

3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.1.2 ครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง

3.1.3.1 ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี

3.1.3.2 ประสบการณ์ 11 – 20 ปี

3.1.3.3 ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ปัจจัยการบริหารโรงเรียน จำนวน 9 ปัจจัย ประกอบด้วย

3.2.1.1 นโยบายสู่การปฏิบัติ

- 3.2.1.2 โครงสร้างขององค์การ
- 3.2.1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 3.2.1.4 กระบวนการบริหาร
- 3.2.1.5 บุคลากร
- 3.2.1.6 งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร
- 3.2.1.7 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร
- 3.2.1.8 บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ
- 3.2.1.9 สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น
- 3.2.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามโครงสร้างการบริหารงาน

สถานศึกษา ดังนี้

- 3.2.2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 3.2.2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 3.2.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.2.2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนี้

1. กรอบแนวคิดปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของ เปรลมซัย สโรบล (2550) ศตกร ไชยคำหาญ (2550) พิมพร ไชยตาและคณะ (2553) ไชยา ภาวะบุตร (2555, 2559) กรวิทย์ เกษบรรจง (2556) โสภิต ม่วงทองและคณะ (2556) กรุณา ภูมะลิและคณะ (2557) เฟื่องฟ้า เรืองเวช และคณะ (2558) จิรวัดณ์ วังกะ และคณะ (2558) อนุรักษ์ อุพงษ์ (2559) บดินทร์ นารถโคษา (2559) ชัยเดช บุญรักษา (2559) Mortimore (1988, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555) Smith and Tomlinson (1990, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555) และ Sergiovanni (2001) ประกอบด้วย 9 ปัจจัย ดังนี้

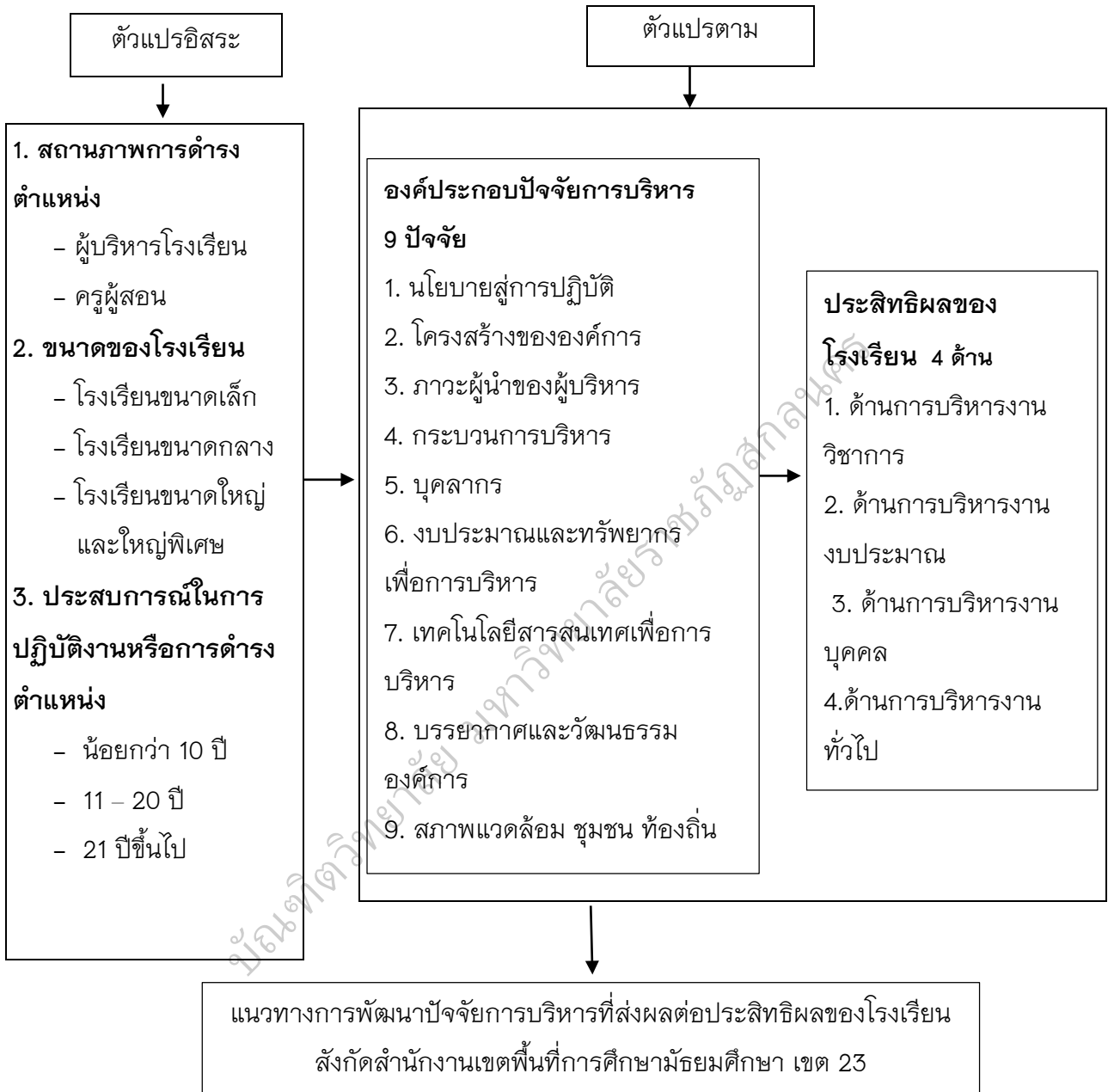
- 1.1 นโยบายสู่การปฏิบัติ
- 1.2 โครงสร้างขององค์การ
- 1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

- 1.4 กระบวนการบริหาร
- 1.5 บุคลากร
- 1.6 งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร
- 1.7 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร
- 1.8 บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ
- 1.9 สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น

2. กรอบแนวคิดประสิทธิผลของโรงเรียนตามกรอบแนวคิดประสิทธิผลของงามตา ธานีวรรณ (2554) โสภิตน ม่วงทองและคณะ (2555) วิรัตน์ พงษ์มิตร (2556) Kreitner (1983) Holt and Hinds (1994) Woods and Orlic (1994) Rutter et al. (1994) Wendel (2000) Sergiovanni (2001) Calman (2010) ตามโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ดังนี้

- 2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามคำศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่สามารถทำให้การบริหารงานในสถานศึกษามีคุณภาพและพัฒนา ยิ่งๆ ขึ้นซึ่งประกอบด้วย 9 ปัจจัย ดังนี้

1.1 นโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง แนวปฏิบัติที่กำหนดให้ปฏิบัติเพื่อบรรลุ เป้าหมายและจุดเน้นของโรงเรียน นโยบายอาจ รวมถึงข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามหน่วยงาน ต้นสังกัดและนโยบายของสถานศึกษาเป็นข้อกำหนดร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ในโรงเรียน

1.2 โครงสร้างองค์การ หมายถึง ลักษณะของการจัดการของหน่วยงาน เพื่อเอื้อ ประโยชน์ต่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ได้แก่ ลักษณะขององค์การ โครงสร้าง ขององค์การ วัฒนธรรมองค์การ การติดต่อสื่อสารภายในองค์การ การประสานงานและบรรยากาศในองค์การ

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ ลักษณะ พฤติกรรม และการกระทำของผู้บริหารที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ๆ มีความสัมพันธ์ มีการติดต่อสื่อสาร มีความเห็นอกเห็นใจ และสามารถสร้างขวัญ กำลังใจแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา มีอิทธิพลทางด้านความคิดในการดำเนินงานของสมาชิกในองค์การสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

1.4 กระบวนการบริหาร คือ การทำงานที่มีขั้นตอนในการบริหารจัดการที่ดีคือ การวางแผน การจัดองค์การ มีการบังคับบัญชาสั่งการและมีการประสานงานเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้การทำงานราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ อีกทั้งยังมีการควบคุมตั้งแต่เริ่มต้นการทำงาน โดยการกำหนดมาตรฐาน การแก้ไขการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนดำเนินงานตามแบบแผนและมีวิธีการประเมินแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.5 บุคลากร หมายถึง พฤติกรรม การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกๆ กลุ่มภายในโรงเรียน ที่แสดงออกมีผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา การตอบสนองจากคนในโรงเรียน เพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.6 งบประมาณและทรัพยากรเพื่อการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบสำคัญ ที่จะช่วยให้การบริหารจัดการประสบความสำเร็จ ได้แก่ งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์

ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

1.7 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร หมายถึง การนำระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่นๆ มาใช้ในการบริหารงานที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ รวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ กระบวนการจัดเก็บประมวลผลที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการบริหาร เพื่อให้การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะรวมทั้ง เทคโนโลยี สารสนเทศทั้งภายในและภายนอก สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้การตัดสินใจในการบริหารงาน

1.8 บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ภายในบริเวณโรงเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและ ภายนอกห้องเรียน สภาพการ ดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วย ความร่วมมือ ร่วมใจ ของบุคลากร บรรยากาศการบริหารจัดการ ถือว่ามีความสำคัญที่สุดต่อการจัดการ เอื้ออำนวยต่อการสร้าง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมตลอดจนการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในโรงเรียนก็ส่งผลให้โรงเรียนน่าอยู่

1.9 สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลกระทบ ต่อการบริหารงานสถานศึกษา ทั้งที่อยู่ภายนอกและภายในสถานศึกษา ตลอดจนความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานภายนอก หน่วยงานในท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน

2. ประสิทธิภาพผลของโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่เอื้อต่อประสิทธิภาพโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จในการจัดการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรหรือการดำเนินการให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

และมาตรฐาน การศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้ความเข้มแข็งทางวิชาการ ประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการด้านงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำ แผนงบประมาณ และคำขอตั้งประมาณงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการ ใช้จ่ายเงิน และการรับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณ การโอนและการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงาน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม การใช้งบประมาณ การระดมทุน การศึกษา งานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา งานกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา การบริหาร จัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชีการเงิน การจัดทำรายงานการเงินและงบการเงิน การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงานการวางแผนพัสดุ การบำรุง รักษาและจำหน่ายพัสดุและการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล การวางแผนอัตรากำลัง การส่งเสริม การประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเกลี่ยอัตรากำลัง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเลื่อนขั้นเงินเดือน การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การลาทุกประเภท การประเมินผล การปฏิบัติงาน การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การออกจากราชการ การต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ งานทะเบียนประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานพัฒนาเครือข่าย การศึกษา การวางแผนการบริหารการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการ จัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การ

จัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือ เลิก สถานศึกษา การประสานการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัยการระดม ทรัพยากร เพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนการ ประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของ บุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การรายงานผลการ ปฏิบัติงาน การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงานและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

3. สถานภาพ หมายถึง สภาพการดำรงตำแหน่งของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2559 ดังนี้

3.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการหรือรักษาการในตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปี การศึกษา 2559

3.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2559

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาตามจำนวนนักเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวนไม่เกิน 500 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 501 – 1,500 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึงโรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวน 1,501 ขึ้นไป

5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือการดำรงตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และ ครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

5.1 ประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี

5.2 ประสบการณ์ 11 – 20 ปี หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอน
ที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงาน ระหว่าง 11 ถึง 20 ปี

5.3 ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอน
ที่ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 หมายถึง หน่วยงาน
ของราชการที่จัดตั้งตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยท้องที่
จังหวัดสกลนครทุกอำเภอในจังหวัดสกลนคร รวม 18 อำเภอ

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 หมายถึง วิธีการที่เป็น
การส่งเสริม และพัฒนาตัวปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
โดยนำผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยทางการบริหารมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของ
โรงเรียน ไปหาแนวทางพัฒนา โดยจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์และนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 10 คน เสนอแนะวิธีการหรือกิจกรรมในการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่จะส่งผล
ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23